

Handläggare: Katarina Höök
Telefon: 08-508 18 138

Till
Farsta stadsdels nämnd
2010-10-21

Rapport om stadsdelsområdets kommunala förskolor

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner rapporten om stadsdelsområdets kommunala förskolor.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Inger Norman
avdelningschef

Sammanfattning

Rapporten redovisar statistiska fakta om de kommunala förskolorna i Farsta stadsdelsområde. För att klara garantin om en plats inom tre månader har drygt en tredjedel av enheterna fler barn inskrivna än stadens norm. Närvarostatistik visar dock att det i praktiken under en genomsnittlig dag är elva barn på förskolan på en småbarnsavdelning och tretton på en storbarnsavdelning.

Förskolorna har en bemanning som motsvarar 4,2 barn per personal. Andelen förskolelärare har ökat de senaste åren och uppgår till 47 %. Förskolornas sjukfrånvaro har sjunkit jämfört med år 2009 med 2,4 procentenheter och uppgår i augusti 2010 till 4,9 %.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för barn och ungdom i samråd med avdelningen för planering, strategi och service.

Rapporten

En bra förskola för barn handlar främst om hur pedagogerna bemöter dem och att förskolans pedagogik ger barnen möjlighet att växa mentalt, socialt och kunskapsmässigt. Det förutsätter att förskolan har en väl genomtänkt pedagogisk miljö, en anpassad organisation och pedagogiskt utbildad personal.

I denna rapport redovisas statistik om de kommunala förskolorna i Farsta stadsdelsområde som speglar några av dessa förutsättningar att ge barn en bra pedagogisk verksamhet. Rapporten är ett komplement till tjänsteutlåtandet ”Så här tycker barn och föräldrar om förskolan” (dnr 1.2.1-434/2010) som behandlades vid stadsdelsnämndens sammanträde den 30 september 2010 och som redovisade resultatet från brukarundersökningen 2009.

Barn

Antal barn i barngrupperna

Stockholm stad har satt upp som mål att antalet barn ska vara max 14 i småbarnsgrupper (0-3 år) och max 18 i storbarnsgrupper. I praktiken är det svårt att mäta antalet barn i grupperna då det finns många fler varianter av barngrupper än ovanstående. Till exempel finns grupper med endast 3-åringar eller med både 3-åringar och 4-åringar och syskongrupper som omfattar alla åldrar från 1 till 5.

Stadsdelsförvaltningen har i tertialrapport 2 redovisat att 41 % av småbarns-avdelningarna har fler barn inskrivna och att 31 % av storbarns-avdelningarna har fler än 18 barn. (Oftast omfattar överinskrivningen endast ett barn.) Det krävs överinskrivning av barn på en del avdelningar för att nämnden ska kunna uppfylla stadens garanti om förskoleplats inom tre månader.

I praktiken är antalet närvarande barn i genomsnitt elva barn på en småbarns-avdelning och tretton barn på en storbarns-avdelning, då några av de inskrivna barnen alltid är frånvarande av olika orsaker. Det är i princip ingen skillnad på barnens antal närvarotimmar mellan de olika förskoleområdena. Många barn är dessutom inskrivna på deltid, vilket motsvarar 25 timmar.

Redovisning av skillnader inskrivna barn vår och höst respektive närvarande barn våren 2010

Nedan redovisas diagram med uppgifter om antal barn inskrivna på de olika typer av avdelningar på förskolorna. Vid en tolkning av uppgifterna finns det flera saker att ta hänsyn till

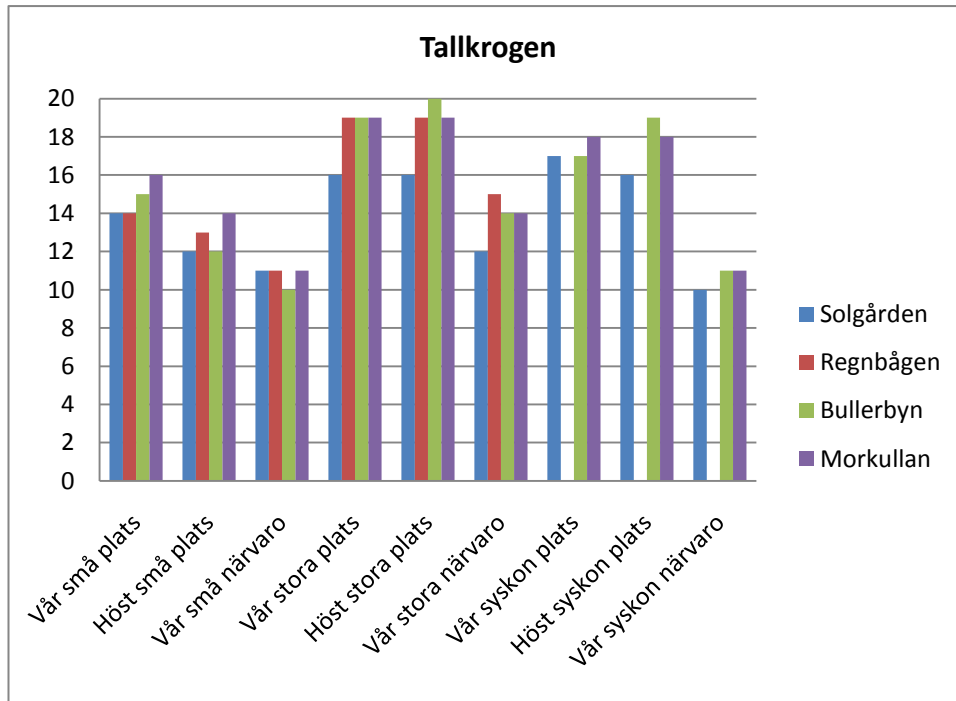
- Förskolornas barnantal är inte statistiskt utan varierar över tid. Omsättningen av barn är högre i de stadsdelar som har en stor andel hyresrätter. Många familjer erbjuds endast andrahandskontrakt under begränsad tid.
- Syskonförtur kan vara svårt att tillgodose då det redan finns inskrivna barn på berörda platser. När ett extrabarn skrivits in har man bedömt att barngruppen kan klara detta. Familjerna får på så sätt en drägligare situation då de kan lämna och hämta sina barn på samma adress.
- En del barngruppers sammansättning kräver att antalet barn är lägre än norm för att kunna upprätthålla en god pedagogisk verksamhet. Andra avdelningar har en sammansättning av barn som gör det möjligt att skriva in extrabarn.
- När fler inskrivningar av barn än norm görs på en förskola så försöker man i första hand begränsa barnantalet för de små barnen.
- Vid inskrivning av barn har förskolecheferna först haft dialog med sin personal om vilka barngrupper som klarar ett extra barn, hänsyn tas även till barngruppens sammansättning och lokalernas förutsättningar.
- I vissa fall när det är extrabarn på en avdelning utökas pedagogresurserna.
- Vanligt förekommande är också deltidsbarn. De går på förskolan olika tider under dagen, vilket gör att barngruppernas storlek varierar under dagen.

Förvaltningen ser regelbundet över förskoleområdenas förutsättningar att dels klara barnomsorgsgarantin samt dels om förskolorna har så många inskrivna barn över norm att det finns underlag att öppna ytterligare avdelningar.

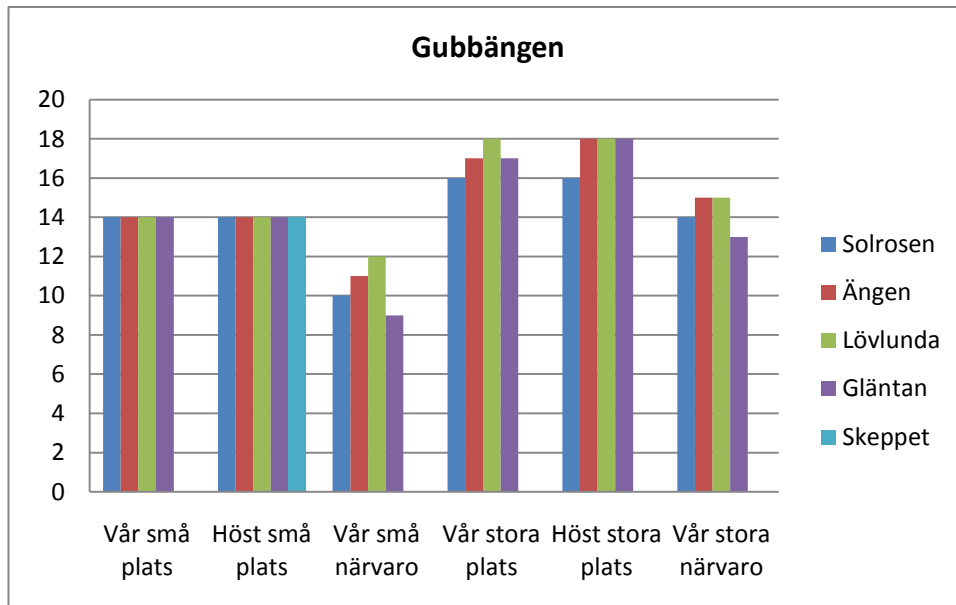
Förvaltningens bedömning av platssituationen 2010 är att det inte finns så många inskrivna barn över norm att det finns möjlighet att öppna nya avdelningar inom stadsdelsområdet. Flera privata förskoleanordnare i Tallkrogen och Sköndal har under året utökat sin verksamhet med fler platser.

Nedanstående sex diagram ger en bild av skillnaden mellan antalet barn som har varit inskrivna ("plats") under våren respektive hösten 2010 på förskolorna och antalet barn som i genomsnitt varit närvarande under månaderna januari till maj. Avdelningar som av olika skäl, till exempel att de är nystartade, har betydligt färre barn inskrivna än norm är inte inberäknade.

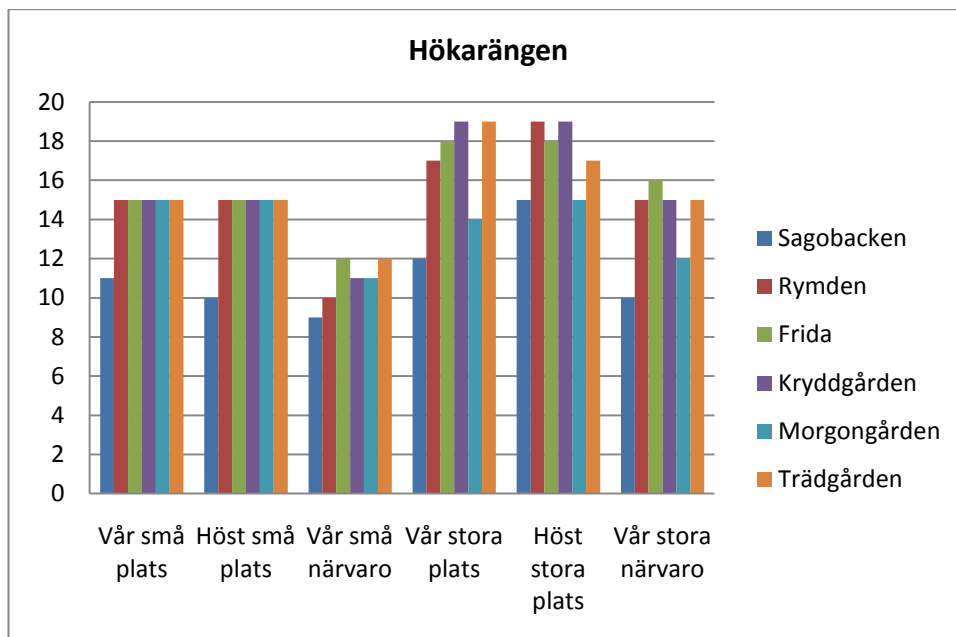
I de fall enheterna har flera avdelningar av samma typ redovisas genomsnittsvärden. I praktiken har förskoleområdena fler avdelningsvarianter än små respektive stora barn, till exempel syskonavdelningar där barnen är blandade åldersmässigt. Dessa avdelningar redovisas i diagrammen som storbarn.

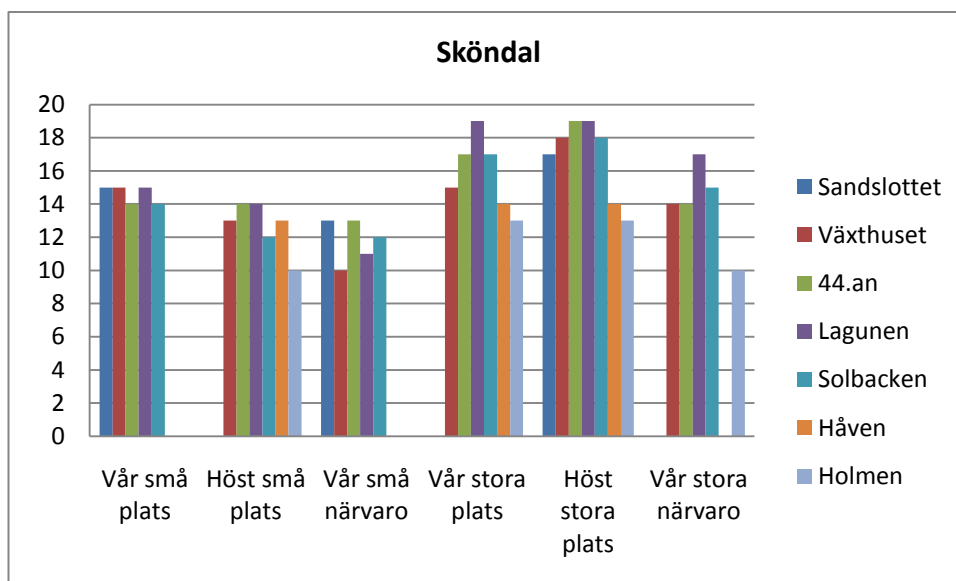
Tallkrogen - samtliga enheter har i genomsnitt färre barn inskrivna på småbarnsavdelningarna under hösten. Storbarnsavdelningarna har i genomsnitt fler barn än norm inskrivna.

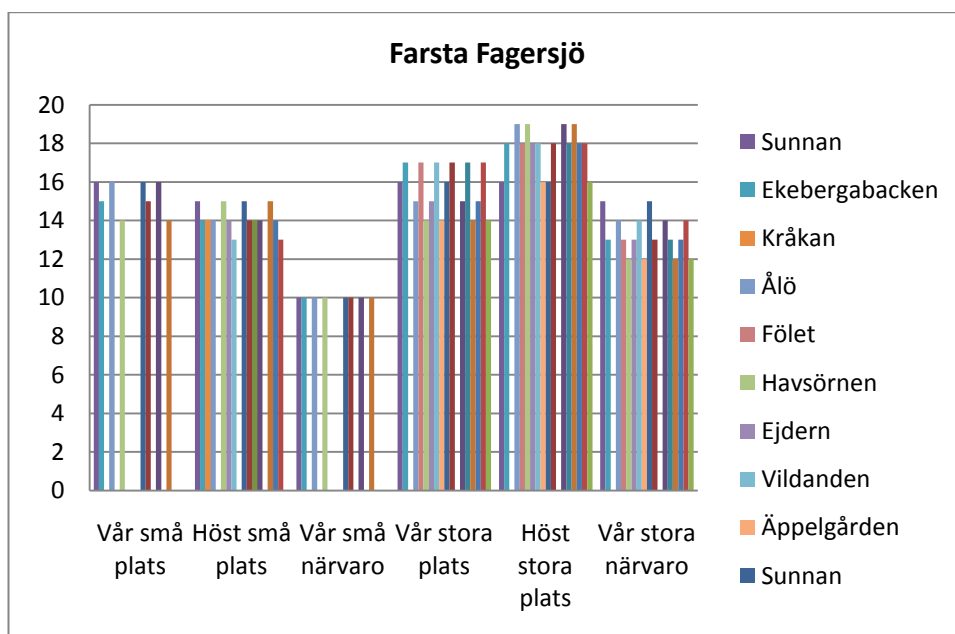
Gubbängen – både under våren och hösten har alla enheter i genomsnitt 14 barn inskrivna på småbarnsavdelningarna under hösten och max 18 barn på storbarnsavdelningarna.

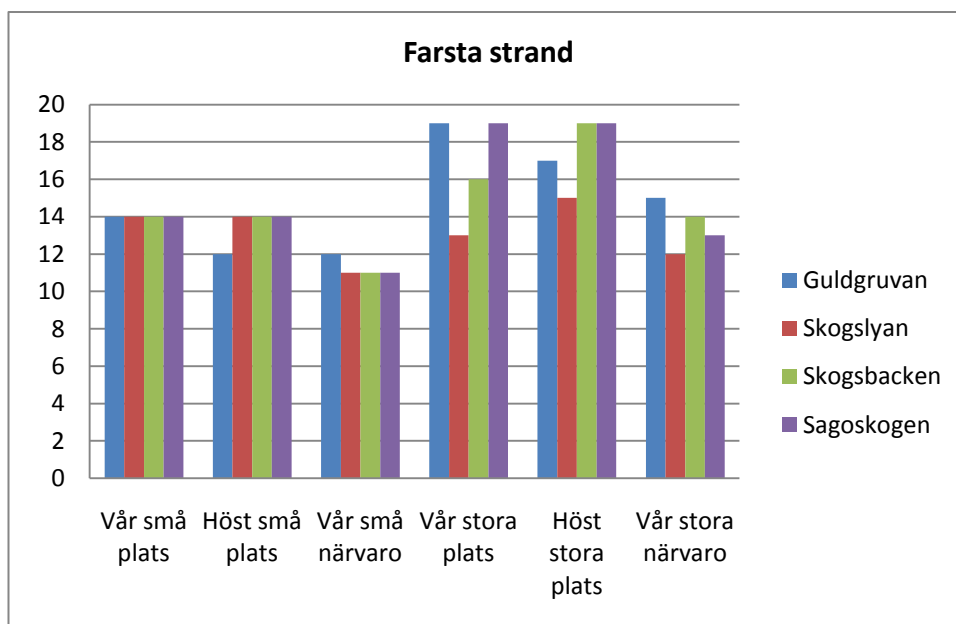
Hökarängen - småbarnsavdelningarna har i princip lika många barn inskrivna under hösten som våren, i genomsnitt 15 stycken. Antalet barn på storbarnsavdelningarna uppvisar stora variationer, i genomsnitt är 18 barn inskrivna.

Sköndal - två småbarnsavdelningar har tillkommit under hösten och de har mellan 10 till 14 barn. Under hösten är det i några fall fler barn i genomsnitt inskrivna på storbarnsavdelningarna.

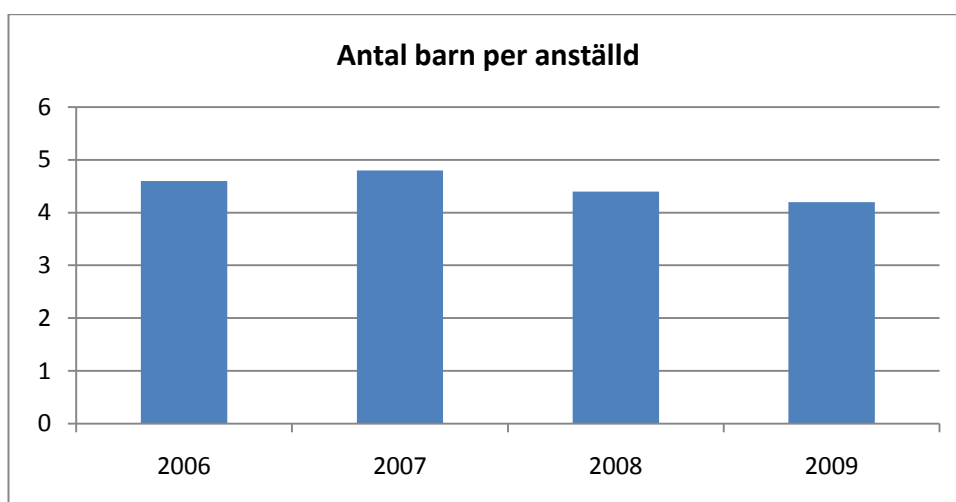
Farsta Fagersjö har öppnat flera nya avdelningar under året, de är endast redovisade med höstinskrivningar. Småbarnsavdelningarna har i genomsnitt färre barn under hösten, medan storavdelningarna har fler barn under hösten.

Farsta strand – i genomsnitt samma antal barn inskrivna på småbarns-avdelningarna vår som höst. Förskoleområdet har så kallade mellanavdelningar, här redovisade som storbarn, där barnen är 3 till 4 år och då har man i genomsnitt 16 barn inskrivna. Avdelningar med äldre barn har barngrupper på i genomsnitt 19 barn.

Antal barn per anställd

Ett viktigt nyckeltal är antalet barn per anställd i förskolan. Det har sjunkit de två senaste åren i Farsta. 2009 var genomsnittet 4,2 barn per anställd personal.

Personal

Farsta har 170 tillsvidareanställda förskollärare i förvaltningen i september 2010.

Andel förskolelärare

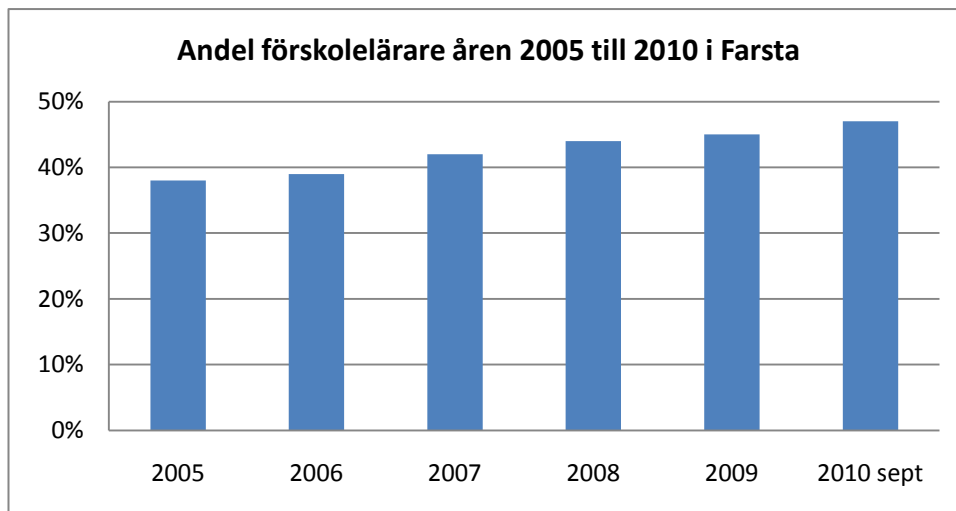
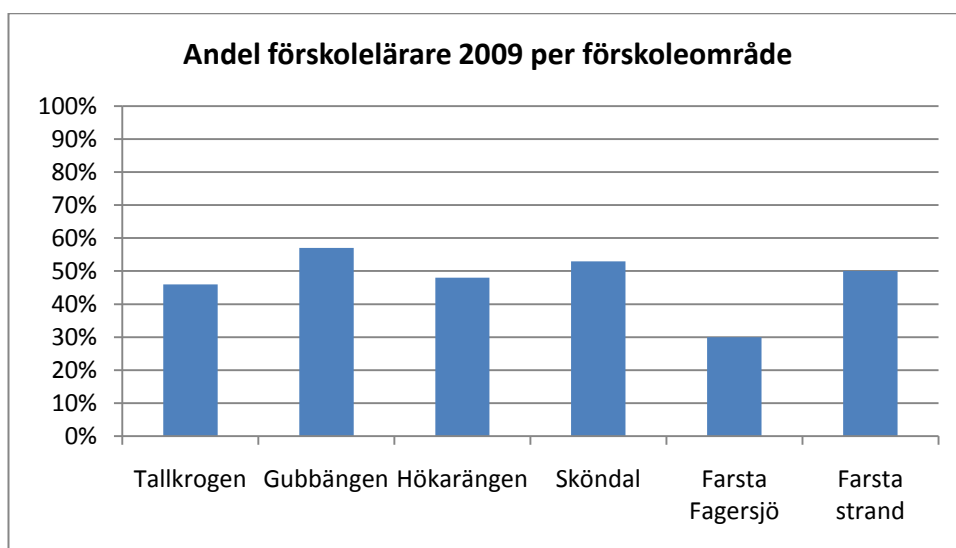

Diagram: andel beräknat på antalet tillsvidareanställda förskolelärare

Andelen förskolelärare har ökat för varje år och uppgår i september 2010 till 47 %. Årsmålet är 50 %. Vid en jämförelse med andra stadsdelsområden i ytterstaden så redovisar Skärholmen en andel på 38 % förskollärare och Hässelby-Vällingby 42 % i tertialrapport 2 2010.

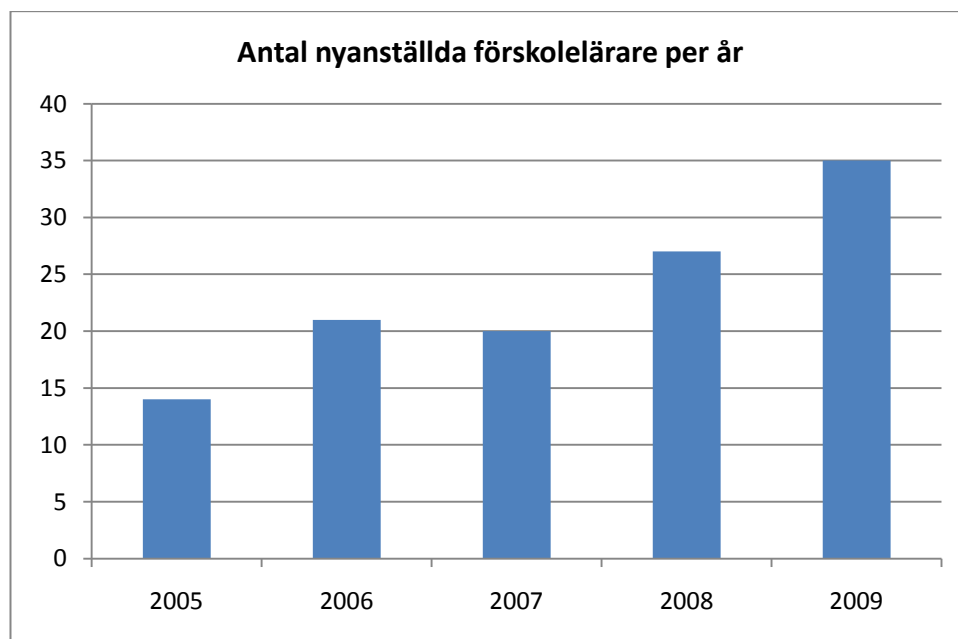

Förskoleområdena har en andel förskolelärare på mellan 30 % i Farsta-Fagersjö och 57 % i Gubbängen. Det finns även stora variationer vad gäller personal med pedagogisk högskoleutbildning inom samtliga förskoleområden, från 0 % på Fölet i Farsta till 67 % på Sköndalsvägen i Sköndal. Fölet är en nystartad enhet med endast fyra anställda.

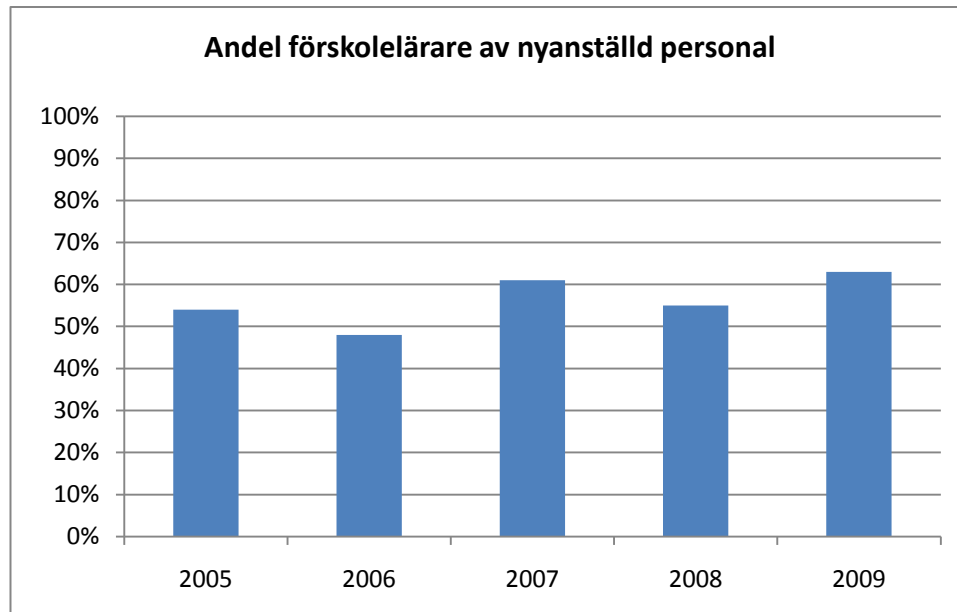
Sju barnskötare anställda på förskolor i Farsta stadsdelsområde läser till förskolelärare på Stockholms universitet respektive Södertörns högskola. Två av dem slutförde sin utbildning i juni 2010.

Personalomsättning

Under 2009 slutade 15 % av förskollärarna och 8 % av barnskötarna i Farsta sina tjänster. Förvaltningen har anställt fler förskolelärare för varje år sedan 2005, med undantag för 2007. 2009 anställdes 35 varav 23 var ersättare för dem som har slutat. Nettotillskottet var således 12 förskolelärare.

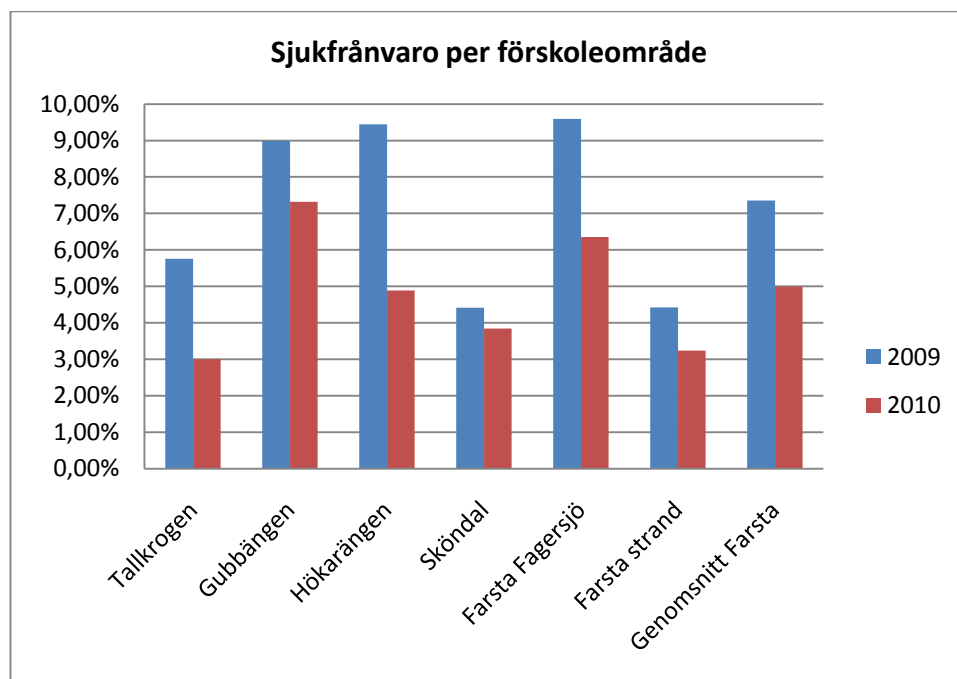

Stadsdelsnämnden har haft som mål under flera år att anställa fler förskolelärare. Riktningen är att minst 50 % av personalen ska ha pedagogisk högskoleexamen. Slutmålet har inte uppnåtts ännu, men målarbetet har gett resultat. Med undantag för år 2007 har varje år fler förskolelärare rekryterats än barnskötare. 63 % av den nyanställda personalen år 2009 var förskolelärare.

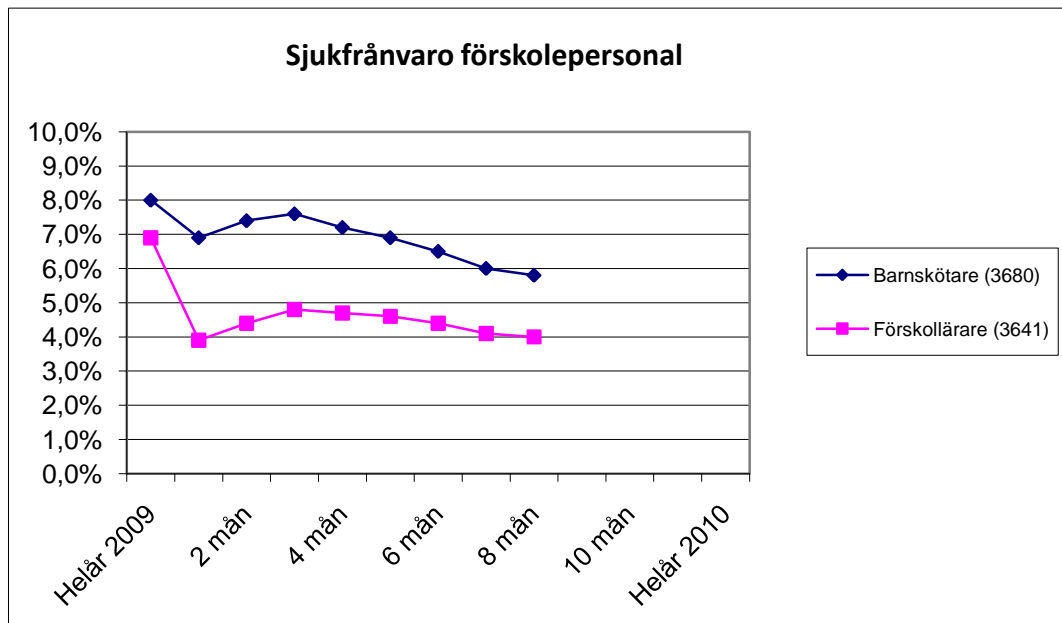
Sjukfrånvaro

Förskolornas sjukfrånvaro har sjunkit jämfört med år 2009 (7,35 %) med 2,4 procentenheter. Den genomsnittliga sjukfrånvaron har under perioden januari till juli, pendlat mellan drygt 5 % och knappt 6 % för att i augusti ha sjunkit ännu mer till knappt 5 %.

2009 års uppgifter omfattar alla årets månader, medan de redovisade värdena för 2010 omfattar ett jämförbart ackumulerat värde som bygger på uppgifter för månaderna januari till och med augusti. För Farsta-Fagersjö förskoleområde är inte uppgifterna om sjukfrånvaro mellan 2009 och 2010 helt jämförbara. Området har fått ett tillskott på tre förskoleenheten under 2010.

Tallkrogens förskoleområde hade i augusti månad lägst sjukfrånvaro 2010, 3 %. Hökarängens förskoleområde som hade näst högst sjukfrånvaro av de sex områdena 2009 har hittills under 2010 sänkt sin sjukfrånvaro mest, med nästan 50 %.

Förskolelärarna har lägre frånvaro än barnskötarna, men den ackumulerade sjukfrånvaron har för de båda yrkesgrupperna sjunkit det senaste halvåret.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner rapporten om stadsdelsområdets kommunala förskolor.